

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 frt. o. é.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órá 1 " " "

Szerkesztői szállás:
belső szénutca 131. szám.
Kiadó hivatal:
középútcza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

50 sz. has. 1. számú sorát 1-ször 7 kr.
2-ször 1 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Vogelnél (Neuer-
Markt 11. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási czikk:

sora után 10 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Előfizetési felhívás

A

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órá 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középútcza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél postai utalványt kérünk használni, mely kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél.

Pest, június 27. 1869.

(B.) Sajnálatra méltó jelenetnek volt tanúja a képviselőház június 24-kén.

Nem kevesebb történt, mint az, hogy egyik képviselő a másikat, ki egyszersmind igazságügyminiszter, justic-morddal vádolta. Irányi Dániel e napon mondott beszédét következő szavakkal végezte be, „hogy az 1848-i törvények dicsőítője ugyanazon igazságügy-miniszter, ki azon törvények egyik legjelesebb s legtisztább jellemű bajnokát, elődömet, törvénytelen ítélet következtében halálra kinozta” sat.

Senki sem vonja kétségbe, hogy a szólás-szabadságot biztosítja azon törvény, mely szerint a képviselő az országgyűlésen elmondottakért, az országgyűlési termen kívül kérdőre nem vonható. De viszont azt sem lehet kérdés alá vonni, hogy éppen a szólás-szabadság érdekében a háznak jogai közé tartozik, s kötelessége a felett őrködni, hogy a ház méltósága senki által meg ne sértsék, s hogy az egyik képviselő féltelensége ne semmisítse meg a másik képviselő sérthetlenségét.

Ugyan kérde: hová vezetne az, ha a szólás-szabadságot minden képviselő úgy értelmezné, mint Irányi Dániel úr értelmezte, a midőn az idézett szavakat elmondotta?

Nemde oly féltelenséggé fajulnának a tanácskozások, melynek következtében minden képviselőnek fegyveres kézzel kellene oltalmazni minden pillanatban büntetlenül meg támadható legdrágább kincsét: becsületét!! Méltatlankodással fogadta a ház nagy többsége, merném állítani, egy pár képviselőt kivéve, pártkülönbség nélkül, Irányi Dániel szavait; de miután nevezett képviselő utolsó szövege volt s a ház méltóságát sértő szavait beszéde végére reserválta, mint csatlatlan mondatot, nem történhetett egyéb, mint-hogy az elnök rendreutasította.

Igen természetes azonban, hogy az elnöki rendreutasítás nem elégithette ki sem a megsértett felet, sem a házat.

Ennek következtében másnap az igazságügyminiszter kinyilatkoztatta azt, hogy a háztól nyújtandó elégtétel nélkül sem képviselői, sem miniszteri állásában meg nem maradhat.

Általános volt a méltatlankodás s ebből eredő izgatottság; mert hiszen ki számíthatott volna arra, hogy 1869-ben ily szavak fognak ejteni a magyar parlamentben.

A ház a tárgyat rögtön tárgyalás alá vette s Irányi Dániel szavainak roszalását határozatilag kimondotta.

Adhatott-e a ház sértett méltóságáért csekélyebb elégtételt? Szolgáltatathatott-e csekélyebb elégtételt a sértett félnek?! Mégis a balközép és szélsőbal a szavazástól visszavonultak.

Különösen a balközép vezérszónokai, roszalták Irányi Dániel szavait; de kerestek s kaptak ürügyet, nem arra, hogy a szélsőbal mellett szavazzanak; de legalább arra, hogy ellene ne szavazzanak: a balközép, öt tagot kivéve, az egyéni szavazás elől, vezérok intésére, mint jól fegyelmezett csapat, tömegesen kivonult a teremből.

Másnap, a midőn a sértett képviselő és miniszter megjelent, harsogó éljenekkel s felállással fogadta a ház többsége.

Ez a tényállás. Elég szomorító, hogy ily botrány történhetett; még szomorítóbb, nézetem szerint, a balközép magatartása. De nem folytatom, mert e történethez nem kell

commentár. Még csak annyit, hogy vannak, kik azt mondják: határozatot sem lehetett volna hozni, mert, a házszabályok szerint, a ház csak az elnök kétszeri rendreutasítása után veheti el a szót a szónoktól, — ez nem történt meg, határozatilag roszalásról pedig nem is emlékezik a házszabály.

Ez a balközép állítása, melynek alapján kivonult a teremből.

Ugyde, e szerint, az ülés végén mondhat bárki, bármelyik tag ellen, sőt a ház ellen is bár mekkora gorombaságot, s ha azon elvet elfogadjuk, hogy a ház semmi oly tárgyról nem határozhat, mely a házszabályokban megemlíti nincs, akkor szabadságában áll minden képviselőnek a másikat az immunitás oltalma alatt, tettelesen is bántalmazni, mert hiszen erről sincs szó a házszabályokban!

Ne feledjük, hogy a házszabályok az országgyűlés és nem falugyűlés számára hoztattak!

Végre bátor vagyok kételkedni abban, ha vajjon egy falugyűlése eltérne-e ilyenmő bántalmakat, s vajjon nem küllebbezné-e azt, a ki ennire megsértene a gyűlés méltóságát.

Best, június 28. 1869.

(r. l.) Ha az ember nem képes érvekkel harcolni érvek és elvek ellen, nyuljon a rágalom fegyveréhez, s gyanúsítson.

Ez régi taktika, melyet már gyakran használtak és fognak is még bizonyára használni.

Utóbbi időkben a „Temesvári Zeitung” lépett fel e téren, mérges nyilatkat szórva a király személye körül levő miniszter, Festetics gráfra.

Az ellenzéki sajtónak napikenyerévé vált a derék kormányférfi azzal gúnyolni, hogy nevét csak rendjel-osztások, nemesség-adások, szóval, kintintések alatt lehet olvasni.

Ez tagadhatatlanul áll.

Nem ezélünk ez által szellőztetni, ezélszerű e az érdemeket jutalmazni és miként?

Hanem azon kérdést bátorodunk az illetőkhöz intézni, vajjon a király személye körül alkalmazott magyar miniszter csak azon ügyekben jár-e el hivatalosan, melyekben neve a közönség elé kerül.

És erre határozott „nem” mel felelünk. Festetics gróf közüdmös szerint csaknem naponként referál a királynak, s vajjon csupán csak kintintési kérdésekben?

Korántsem! Referál általánvéve a magyar ügyekben.

Ő képezi a csatornát, melyen át a magyar miniszterium a felelő személyével szakadatlan érintkezésben áll; a magyar miniszterium előterjesztéseit élő szóval ő elemezi, részletezi s gyakran ő viszi keresztül, ha mindjárt nem áll is neve minden kibocsátvány alatt.

Azért tisztelt e szép hivatásnak s teljes elismerés, nem pedig rágalmazás, gyanúsítás.

A magyar ember nyugodtabb, ha tudja, hogy fejedelme körül folyvást van magyar kormányférfi, a ki őt a magyar ügyekről alkalmilag felvilágosítja.

Mennyi gravamen okát képezte hajdan azon körülmény, hogy a király közvetlen tanácsában nem ül magyar, hányzor jajdultunk fel e miatt később is?

Nem e bajon akart-e az 1848-diki törvények illető czikke segíteni, midőn a király mellé magyar minisztert rendelt?

És most egy puffeszkező zuglap ki kel ezen miniszter ellen, nem tudatlanságból, mert nem hiszték, hogy ne tudná mi a kötelessége a miniszternek, hanem csupa merő malicziából.

Festetics gróf erélyes működésének tisztá örénzetében oly zokon vette eleinte az érintett lap rugdalózásait, hogy letenni készült tárcáját, gróf Andrassy miniszterelnök közvetítése folytán azonban továbbra is megtartja azt, minek mindazok, kik a gróf befolyását Bécsben ismerik, csak örvendenek.

Tegnap ismét felmerült azon hír, miszerint Lónyay pénzügyminiszterre nevezetik ki, és helyét a magyar miniszteriumban Csengery Antal foglalandja el.

E hír megerősítését a jövőtől kell várunk; valószínűsít jól értesült körökben eddig még nem tartják bizonyosnak.

Pest, június 26. 1869.

(r. l.) A jobboldali sajtó gyakran megróvta a szélsőbalok félszkelődéseit, rugdalózásait, nem mintha örömet találna e megrovásban, hanem, mert

vannak dolgok, melyeket hallgatással mellőzni valósas kötelességmulasztás volna.

Az ellenzék ilyenkor és mindannyiszor, érvek helyett — szokása szerint — minden kigondolható gorombasággal vágott vissza, s a legnemtelenebb politikai fegyverhez, a gyanúsításához nyúlt.

Emlékeznék még olvasóink a Bösörményi-ügyre, és emlékezni fognak bizonyosan arra is, mennyire kizsákmányolta annak idején az ellenzék a szerencsétlen beteg évek óta naponta várt halálesetét, melyet egyenesen a sajtóvétség miatt történt elítélése következményének lehetett tartani, s óhajtott tartatni, hogy emberietlenséggel vádolja a kormányt és népszerségén csorbát ejtsen.

Talált-e hívókra e törekvés?

Határozottan mondhatjuk, nem. Bösörményi sokkal ismertebb egyéniség volt, semhogy irányában tévútra lehetett volna vezetni a közvéleményt. Mindenki tudta mily beteg és tudta azt is, miszerint a tisztességes börtönben követett nyugodtabb, rendesebb életmód inkább meghosszabbította napjait, de meg nem rövidítette; semmi esetre sem.

Mi voltunk talán az elsők, kik az ellenzék eljárását méltó komolysággal roszaltuk, s később megbotránkozással fordultunk el tőle.

Azóta sok idő mult el, sok mindenféle történt, de az nem történt meg, hogy a szélsőbal letegye a lovagiatlan fegyvert, melyet a jobboldal ellen használni mindennapi kenyerévé vált.

Ennek legfényesebb bizonyítékát a tegnapi ülésben adta Irányi, midőn azt állította, hogy az igazságügyminiszter egy törvénytelenül elítéltet (Bösörményi) halálra kinoztatott.

Nem hisztük, mikép e szavak a szónoklat hevében, véletlenül jöttek a szélsőbal vezérének ajkaira, — szárdékosan mondta azokat, alkalmat már előre megállapított terv szerint és így annál nagyobb imputáció alá esik.

Páratlan eset a parlamentaris törvényhozás történetében, hogy egy miniszter ellen, a ki nem akaszhatta meg a törvényes eljárás menetét Bösörményire nézve, hacsak maga nem akart törvénytelenül lenni, ily vád emelésére vetemednek.

Csoda-e, ha Horváth Boldizsár e súlyos vád által, mint miniszter és képviselő, egyaránt sértve érezvén magát, a tegnapi ülésben kijelenté, miszerint mindaddig, míg a ház nem ad neki teljes elégtételt, széktől elhagyni kénytelen és tetteleg távozott is a teremből.

És mit tön az ellenzék?

Hajlandó volt az elégtétel megadására?

Épen nem. Hiszen felfogása szerint azzal gyanúsítani a minisztert, hogy halálra gyötörtetett valakit, nem vád, csak csekélység, a mely szót sem érdemel!

A képviselőház, lovagias kötelességéhez képest, Deák indítványára jegyzőkönyvileg fejezte ki roszalását Irányi szavai ellenében és név szerint szavazott, mely alkalommal a baloldal s szélsőbal elhagyták a teremtet, míg a jobboldal és a balról is mintegy ötön, a roszalás kimondása mellett nyilatkoztak.

Ily véget ért a szomorú intermezzo, melynek nyomait szeretnők kitörlni országgyűlési naplónkból, hogy még emléke se maradjon fenn.

Hová fog a szenvedély ily meggondolatlan kitörése vezetni, — azt az Isten tudja. Jóra alig. A napirenden levő és a bírói hatalom gyakorlatára vonatkozó törvényjavaslatához eddig 64 képviselő iratta be magát szólásra.

Az ellenzék mindent elkövet, hogy húzza-halaszssa a tanácskozás folyamát, mit mi határozottan a reformok elleni törekvések manifestálásának tekintünk, és nem is tekinthetünk másnak.

Am legyen felelős e taktikájáért az országnak.

Horváth Boldizsár igazságügy-miniszter beszéde

a képviselőház jun. 23 ki ülésében.

(Folytatás és vége.)

Igen uraim! e törvényhozás a célnak, mely szemei előtt lebegett t. i. Magyarország állami létének biztosítását, nem annyira a szerződések és közjogi törvények rideg betűiben, mint inkább először a nemzeti akarat uralmában, és másodsor a nemzetnek életrevalóságában, belső erkölcsi értékében és sulyában kereste. E két életföltételhez van kötve jövőnk.

Az első a parlamenti kormányrendszer megszilárdítása adja meg, a másik pedig attól függ, hogy e nemzetet a belreformok útján képesé tegyük arra, hogy szerepét az európai műveltség örei és tényezői közt becsülettel betölthesse.

Tehát habozás nélkül lerontani mind azt, mi ezen két életföltételnek útjában áll, és viszont késedelem nélkül létre hozni mindazt, mi ezen két életföltételnek követelményei közé tartozik: ez az 1848. törvényhozás szelleme, ez a mi földatunk. (Élénk helyeslés jobbról!) Minden ezzel ellenkező eljárás nem volna egyéb, mint reactió (Igaz! Ugy van! jobbról), mely annál veszedelmesebb, ha a barátság örve alatt és saját jelszavainkkal közeledik felénk, hogy sorainkban annál könnyebben idézhessen elő homlást és zavart. (Zajos tetezés a jobboldalon!)

Igy fogta fel hivatását a kormány, így azon párt, melynek nézetét a kormány szerencsés képviselni: a mi programunk gyökere átalakulás azon értelemben, hogy összes intézményeinket szigorú harmoniába hozzuk a parlamentaris kormányrendszerrel és a 19 ik század műveltségének követelményeivel. (Éljenés jobbról.)

Ezen szempont vezérelte a kormányt azon törvényjavaslatok kidolgozásánál, melyeket eddig a ház asztalára letett, és ezen szempont fogja vezérelni mindazoknál, melyeket közel jövőben önk tanácskozása alá terjeszteni készül, és melyeket ő Felsége a király legmagasabb trónbeszéde kijelölt.

Most engedjék meg uraim, hogy néhány szóval indokoljam azt, miért tartotta a kormány szükségesnek a reformmunkálatokat épen e téren megindítani.

Amint szerencsém volt felemlíteni, alig van intézmény e hazában, melyet mai állapotában felhasználni lehetne, melyet nem kellene vagy gyökeresen átalkítani, vagy pedig egészen új, a mai kor szükségének megfelelő intézménnyel helyettesíteni. E tömörked teendővel szemközt csak nevelte a kormány zavarát azon kérdés, hogy hol indítsa meg a reform műveleit, midőn minden téren csak panasz, csak a szükség kiáltó szavaival találkozott. Ily helyzetben és tudva azt, hogy a reformok mindannyi kérdését egyszerre fel sem karolhatja, a kormány habár már általában sokkal több súlyt fektetett arra, hogy a reform munkálatokat akárhol, de mindenesetre mielőbb megindítsa, mintsem télenél vesztegeljen azon kérdés előtt, hogy hát hol indítsa meg azokat, — mondom — ezen általános szemponton mégis azért tartotta legcélszerűbbnek a kormány, az igazságügy reformját állítani előtérbe, mert épen ezen ügy az, mely leg-több és legrajgóbb panaszok tárgyát képezi, ez a tér az, melyen legtöbb és leggyökeresebb reformra van szükség, ez az ügy az, mely érintkezésbe hozván bennünket a külfölddel, anyagi érdekeinken kívül erkölcsi reputatiónk érdekeit is érinti. (Helyeslés jobbról.)

Nem célozom önk vagy inkább a világ előtt lefátyolozni igazságügyünk mai szomorú szánandó helyzetét; nem fogom önöknek untatni azon végtelen panaszok felsorolásával, melyek évről évre ezenként folynak be hozzám mind bel mind külföldről, igazság szolgáltatásunk kiáltó és égő hiányai ellen.

Csak akkor kellene ezt tennem, ha kapacitációra volna e téren szükség, de hisz épen azon panaszok, melyek csak a mult hetekben azon oldalról (a szélsőbalra mutat) hozzám intéztettek, eléggé bizonyítják, hogy a gyors és gyökeres reform szükségének érzete a házban mindnyájunkkal közös.

Mi a helyzet most? Önk interpellálnak engem egyes visszaélésekért; én természetesen azt felelem, hogy elrendelem a vizsgálatot, és ha a visszaélés valóban bizonyul, a legkomolyabb szabályokat fogom alkalmazásba venni. De hát mint történik a vizsgálat és melyek azon komoly vagy legkomolyabb rendszabályok, melyekkel a felelős igazságügyminiszter rendelkezik? Elküldöm a panaszt a megyéhez, mert magával a törvényszékel nem is szabad érintkezni; a megyék nagy hatalmának megsértése nélkül. (Derültség jobbról. „Igaz!” balról.)

A megye átteszi a törvényszékhez, a törvényszék viszont jelentést tesz a megyéhez és szerencse, ha ennyi retortán keresztül, hónapok mulva érkeznek be hozzám az iratok, melyekből a tényállás iránt némi tájékozást szerezhetek. Volt eset reá, hogy többszöri sürgetéseim dacára, csak a 11 ik hónapban kaptam a megyétől felvilágosítást. És hát ki teljesíti a vizsgálatot?

Azon megye, mely a visszaélésekről vádolva van, és ha a vizsgálati iratokból csakugyan kiderült egy-egy visszaélés és a miniszter az illető tisztviselőt perbe fogatni rendeli, ismét ott áll a megye e határozat ellen, vagy remonstrál, vagy pedig cum honore, néha sine honore is félre teszi. (Helyeslés balról. Derültség jobbról.) De ha rendeli a miniszter a határozat végrehajtását, ki íté

a vádlott felett? Ugyan azon gyakran renitens törvényhatóság saját törvényszéke, ugyan azon egyén tisztí társai, ki vádolva van.

Valóban t. ház a mai viszonyok között a felelős magyar igazságügyminiszternek hatásköre alig terjed tovább, mint oda, hogy a számos vizsgálásnak piruló és fájdalomtól reszkető tanuja legyen.

Egy másik ok, a miért éppen az igazságügy reformját tartottuk szükségesnek előtérbe tolni, abban áll, hogy önk hiába halmozunk el az országot a legjobb anyagi vagy alaki törvényekkel mindaddig, a míg nem gondoskodnak a bírósági közegek olyatén szervezetéről, mely a törvények hű, gyors és pontos végrehajtásának megadjon minden garanciát. (Igaz balról.)

Hányszor hallottam e házban felemlíteni a szóbeliség, a nyilvánosság, a közvetlenség életbe léptetését a polgári törvénykezés terén; és hányszor hangszózták önk az esküdtzések meghonosítását a bíróvádi eljárás körében.

Mind olyan óhajok, t. ház, a melyeket a kormány teljes lelkéből oszt, és melyeknek mielőbbi létesítését őszinte és komoly feladatának tekint, sőt azt dícsőségének tartaná.

De vajjon lehetséges-e addig kellő tálelőzésekkel és biztossággal az alaki jog kidolgozását megindítani mindaddig, a míg önk nem határoznak a bírósági szervezet felett, a melyhez az alaki jognak szükségképen idomulnia kell? Lehet-e addig az alaki jogban a különböző törvénykezési közegek hatáskörét szabályozni, míg eme közegek a törvényhozás által megállapítva nincsenek?

Az első bíróságok szervezése már csak azért is a legesürgetőbb, sőt elútasíthatatlan teendőik sorába tartozik, mert a mint tudjuk, hogy az 1868 54 dik t. cz. által életbe léptetett ideiglenes polgári perrendtartás az egyes bíróságok teendőit oly annyira kiterjesztette, hogy azok a mai hiányos szervezetükben e hatáskört betölteni alig lesznek képesek, és így félni lehet, hogy azon első lépés az igazságügyi reform mezéjén, melylyel a bajt orvosolni akartuk, azt inkább növelni fogná, ha a további reformlépésekkel még sokáig késni fogunk. (Helyeslés.)

Mindenen fontos tekinteten kívül volt még egy fontosabb, mely a kormány elhatározására döntő befolyást gyakorolt. A szellemi fejlődés tagadhatatlanul mindig karöltve jár az anyagi emelkedéssel, az anyagi jólét fejlesztése pedig az ipar és kereskedelem, forgalom, a vállalkozási szellem emelésétől és különösen hazánkban nagy mérvű beruházásoktól és így egy végelemzésben mindig a hiteltől függ. Minél nagyobb, minél biztosabb az oltalom, melyben valamely államban a hitel részese, annál könnyebben, annál bővebben, és annál kedvezőbb feltételek mellett nyitja meg forrásait. (Helyeslés.)

Az oltalmat pedig a jó, gyors és részrehajlatlan igazságszolgáltatás adja meg. (Helyes, ugy van!)

Az igazságügyi reform tehát életkérdés jelentőségével bír, mind anyagi, mind pedig közvetve szellemi emelkedésünk szempontjából is; és nem szabad felednünk, hogy e tér lévén az, mely bennünket legtöbb érintkezésbe hoz a külfölddel, e tér az, melyben nemcsak a mi érdekeink, hanem a külföld érdekei is közszán állnak, e tér lévén az, melyet a külföld saját érdekelttségénél fogva első sorban siet felkutatni, megismerni, tanulmányozni, ennél fogva igen természetes, hogy életrevalóságunkat, benső erkölcsi értékünket majdnem kizárólag ezen kedvező vagy kedvezőtlen adatokból ítéli meg, melyekkel e téren találkozunk. (Ugy van!)

A kormány tehát nem vélt hibát elkövetni akkor, midőn a teendők halmazából legelsőb is ez ügyet karolta fel, mint mely egy szólván nemzetközi jelleggel bír, és mind anyagi, mind pedig erkölcsi érdekekkel összefüggésben áll.

A mi magukat azon törvényjavaslatokat illeti, a melyek eddig a ház asztalára letéve vannak, és melyek a szándékba vett reformmunkálatoknak csak alapelveit foglalják magukban, csak a reform kiindulási pontját és irányát jelölik. E törvényjavaslatokat önk sokkal hosszabbban és tüzesebben tanulmányozták az osztályokban, hogy sem szükségesnek tarthatnám tartalmuk részletes indoklásával most önk türelmét fárasztani.

A reform első feltétele a létező bajokat felismerni és kikutatni azok forrásait, csak aztán lehet a bajt okainak elhárítása által orvosolni. Nekem a bajokat nem kellett kutatóm, fájdalom, éreztük és éreztük azt mindnyáján, és így első kérdésként azt tüztem ki magam elé: vajjon hol rejlenek a létező bajok forrásai? És azon eredményre jöttem, hogy a bajok oka mindenekelett első bíróságaink szervezatlenségében és különösen abban, hogy a közigazgatás és igazságszolgáltatás különönmű teendői egy és ugyanazon kézben összpontosulnak, mi a különböző ismeretek megszerzését az egyénre nézve nagyon nehézzé, mindkét-nemű teendőnek hű, gyors és pontos végrehajtása pedig majdnem fizikai lehetetlenséggé teszik. (Ugy van!)

A bajok oka fekszik továbbá abban, hogy az eddigi választási rendszer mellett a bírói kvalifikációra, minek pedig a bírói állomások betöltésénél

egyedül szabad irányadónak lenni, úgy szólván, semmi tekintet sincs; (Ugy van! jobbról.)

abban, hogy az eddigi választási rendszer egy a jogtudomány szívonálán álló bírói kar képzésére nem volt kedvező, komoly férfiaknak nem nyújtván semmi ösztönt a hosszas tanulmányt igénylő ismeretek megszerzésére oly pályára, mely a pártok ingatag szeszélyétől függ. (Igaz jobbról.)

Fekszik továbbá a bajnak oka abban, hogy bíróságaink nem voltak függetlenek, és különösen nem voltak függetlenek lefelé éppen azok irányában, a kik felett ítélni hivatva voltak;

abban, hogy a bíró részint a kellő ismeretek hiánya, részint pedig állásának ingatagsága miatt, és mert legtöbbször éppen állásának megmentése végett a pártok nem mindig tisztult érdekeivel és eselszövényeivel volt kénytelen alkura lépni.

Nem birt azon tekintéllyel a mely a törvény magasztos üret megilleti. (Igaz!)

És végre találtam a bajok okát abban, hogy a bíró visszaélései ellen eddigi törvényeink vagy éppen semmit, vagy csak nagyon hiányos védelemtől és orvoslattól gondoskodtak.

Törvényjavaslataim sorsa már most attól függ, hogy vajjon az én nézeteim, a bajok ezen okaira nézve találkoznak az önk meggyőződésével? (Felkiáltások: „Nem!” „Igen!”) Ha igen, akkor lehetetlen önknek nem helyeselni azon intézkedéseket, melyek ezen bajok elhárítására javaslatba hoztattak. („De nem valamennyit!” balról.)

Hogy mindenekelett a közigazgatás elkülönítessék az igazságszolgáltatástól. (Helyeslés.)

Hogy a bíró eltöltésék minden oly funkciótól, minden oly működéstől, a mely őt nehéz és magasztos hivatásának teljesítésében gátolhatná. (Helyeslés balról.)

Hogy a bírói kvalifikációk szigorú és szabatos megállapítása mellett a bírói állomások oly egyé-ekkel legyenek betölthetők, kik azokra mind jellem, mind képzettség tekintetében teljesen alkalmasok. (Helyeslés balról.)

Hogy teljesen biztosítsassék a bíró függetlensége (helyeslés balról); először felfelé a hatalom irányában (élénk helyeslés balról), kimondatván, hogy a bírót a törvényben meghatározott eseteken kívül sem elmozdítani, sem áthelyezni, sem nyugalomba tenni, sem pedig a maga akarata ellenére előléptetni nem lehet. (Helyeslés balról.)

De biztosítsassék a bíró függetlensége egy-szersmind lefelé is. („De mindenek előtt felfelé!” balról.) azok irányában, a kik felett ítéletet mond. („Ugy van!” jobbról.)

Hogy a bíró azon roppant hatalmát, melyet mind egyesek, mind a hatalom felett gyakorolai hivatva van, magának az államnak megbízásából vegye át; (Felkiáltások balról: Ez már nem helyes! Ivánka Imre: De nem az államkormány megbízásából. Helyeslés jobbról.)

Hogy a bíró, mint a törvény és a társadalmi rend őre, a tekintélynek és az elfoglaltságnak oly magaslatára emeltesse, hová a párt és egyéb szenvedélyek hullámai egy könnyen fel nem csaphatnak; (zaj balról) hogy a bírói állomás illetén felemelése és biztosítása által sikertőljön az ország legnemesebb erőt megnyerni e nemes, e fontos hivatás számára.

Végre lehetetlen önknek nem helyeselni azt, hogy a személyes felelősség elve kiterjesztessék (Felkiáltások balról: Minden tisztviselőre!) a bíróra is, hogy a mit ő felettünk gyakorol, ne az önkény, hanem a törvény hatalma legyen, (helyeslés), és hogy a fülött is, kinek ítélete előtt tartozik mindenki meghajolni, ott álljon és uralkodjék a törvény. (Általános helyeslés. De a miniszter fülött is! balról.)

Alig volna több mondani valam t. ház, ha azóta, mióta e törvényjavaslatok önk kezén forognak, némi aggodalmak nem merültek volna fel aziránt, hogy az igazságügynek ezen önálló és külön szervezése által a kormánynak lappangó célja nem volna egyéb, mint a megyeszervezésnek kérdését bizonytalan időre elnapolni (Zaj! balról. Ugy is van!) és tulajdonképen a megyék hatáskörét lassanként megsemmisíteni (Ugy is van! balról.) elannyira, hogy elvégre is a megyei kérdés a maga súlytalanságában önmagától egészen elenyészessék.

Ezen aggodalom és tévhit ellenében volt szerencsém már a kormány nevében az osztályok előtt kijelenteni, és van szerencsém ma ismételni a ház előtt, hogy a kormány nem csak nem akar kitérni a megyei szervezés kérdése elől, sőt erre vonatkozó törvényjavaslatát még a jelen év folyamában a ház asztalára letendi. (Helyeslés.) Valamint kijelenttem és kijelentem most újra, hogy míg egyrészt lehetetlennek tartanók az igazság ügy észszerű szervezését azon módon, hogy az igazságszolgáltatás jövőre is a megyei hatóság keretében bennmaradjon, úgy viszont másrészt távol vagyunk minden centralisatótól, (Élénk ellenmondás balról) mely a közszellemet elfojtaná, vagy megzeibbasztaná, és célunk, melyet a megye szervezése által el akarunk érni, nem más, mint ezen intézményt szétbongarásba hozni a parlamentaris kormány rendszerrel és a jó és gyors administratio igényeivel és ezen reform által e nagybecsű intézményt a nemzet számára megmenteni. (Élénk helyeslés jobbról.)

A megyék rendezése körül szigorú szem előtt fogjuk tartani azon vezérlevet, (Halljuk!)

hogy a megye teljes önkormányattal bírjon a maga benső ügyeiben; (Köszönjük! balról.)

hogy tisztviselőit szabadon választassák; (Nagyon szép! a szélső balról.)

hogy megtartsa költségvetési jogát, felsőbb felügyelet mellett és a törvényhozás által meghatározandó korlátok között; (Köszönjük! balról.)

hogy az országos törvények és a központi kormány törvényes rendeleteinek végrehajtása felelősség mellett jövőre is a megyék hatásköréhez tartozzék; (Nagyon szép! Köszönjük! a bal és szélsőbal részéről.)

hogy szabad vitakozási joggal bírjon, nem csak megyei kérdésekben, hanem országos ügyek felett is, (Egy hang a szélsőbalról: No már ez csakugyan centralisatio!) és ezzel kapcsolatban, hogy megillesse a megyéket a körlevelezési jog egymás között és a kérvényezés joga az országgyűléshez. (Zaj balról.)

Ugy hiszem, t. ház, hogy ezen nyílt, ünnepélyes kijelentés ezen program után nincs feljogosítva senki arról vádolni a kormányt, hogy centralisatót akar. (De igen! balról.) (Ellenmondás jobbról.) Azzal gyanúsítani a kormányt, hogy célja nem volna egyéb, mint a megyei kérdést szándékosan elnapolni, és az által a megyét mintegy lassu sorvadása enyészetének adni át.

És most, t. ház, vegyük fel a belreformok nagy munkájának fonalát ott, hol azt a 48-diki események elszakították. Vegyük fel azt kérem a lelkesedésnek és egyetértésnek ugyanazon szellemével és az akaratnak ugyanazon erejével, mely e maroknyi nemzetet akkor óriássá tette. Mutassuk meg, hogy e nemzet életképessége nem csak az ellenállás negatív erejében áll, hanem egyesíti magában azon sokkal nagyobb, sokkal hatalmasabb pozitív erőt is, mely alkot és terem. (Élénk helyeslés jobbról.)

Annyi vész és vihar után Istennek hála helyzettünk ma kedvezőbb, mint volt századok óta, leküzdöttük minden ellenfelünket, vagy a mi még több, barátunkká avattuk fel őket. (Köszönjük a barátságot: a szélbal.) A diadal teljességének még csak egy ellenség áll útjában, de ez a legveszedelmesebb, mert az utolsó időben önmagunk neveltük azt nagygyá és saját sorainkba osztottuk be. (Ki az? Bizony ugy van! balról.) Neve: balitéletek. (Eljenzés és derűtség jobbról.)

Rajta uraim! rajta! merészen és határozottan, le az utolsó ellenséggel is, hogy e nemzet diadala minél előbb teljes és tökéletes legyen. (Hosszasan tartó élénk eljenzés és taps jobbról; számos jobb-oldali képviselő és a miniszterek üdvözlék a szónokot.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 26-án.

Simonyi Lajos báró, hosszabb indoklás mellett interpellálja a kereskedelmi minisztert: Szándékozik-e Arad városában kereskedelmi és iparkamarát felállítani, vagy nem?

Közlötni fog a kereskedelmi miniszterrel. Bujanovics Sándor, Szontagh Pál, Erkövy Adolf, Splényi Béla és Kemény István kérvényeket nyújtanak be, többnyire az iparügy rendezése tárgyában.

Szalay Sándor határozati javaslatot nyújt be, hogy a ház, tekintve a tárgyalás alatt lévő tjavaslat sürgősségét: határozza el, hogy e tárgyalások befejezéseig naponta kétszer: d. e. 9—12, d. u. 4—7 óráig fog üléseket tartani.

E határozati javaslat olvasása közben e terembe lép Horvát Boldizsár, igazságügyminiszter. A ház többségének tagjai helyeikről felemelkedve, perczekig tartó viharos éljenekkel üdvözlék. A miniszter ur elfoglalván helyét, Széll Kálmán, jegyző, tovább olvassa a határozati javaslatot, melyet az indítványozó képviselő azonnal tárgyalatni kér.

Erre rövid vita keletkezik azon kérdés felett, tárgyalható-e most határozati javaslat, vagy nem? A vitában részt vesznek: Széll K., Simonyi L. báró, Kiss Miklós és Ivánka Imre, míg végre a ház egyhangulag magáévá teszi Kovács László azon indítványát, hogy az ülések mindennap d. e. 9 órától d. u. 3-ig tartassanak.

Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök hozzá intézett hivatalos értesítése szerint ő Felsége július 11-kére hívta össze Bécsbe a delegatiók tagjait, miről az illetők a ház elnöksége által külön-külön fognak értesíteni.

Napirenden van a bírói hatalom gyakorlásáról szóló tjavaslat általános tárgyalásának folytatása. Első szónok

Hrabár Manó: Azok közé tartozik, kik szerették volna, ha a megyék és községek rendezéséről szóló törvényjavaslatok is együtt terjesztettek volna elő a jelen törvényjavaslatl; mintán azonban az igazságügyminiszter nyilatkozata minden aggodalmat megszüntetett, nem látja át miért nem lehetne a jelen törvényjavaslatot már most tárgyalás alá venni.

Schwarz Gyula hosszasan és unalmasan beszél a t. javaslat ellen, és a „mennyorsági parlamentarismus” mellett.

Gróf Zichy Nándor. A törvényjavaslatot elvben elfogadják. A kinevezést pártolja. Ohajtotta

volna azonban, hogy a megyék rendezése a bírósági szervezetet előzze meg. Beszéde néhol a bal, s több helyt a jobboldal helyeslésével találkozott.

Jókai Mór: Együtt óhajtotta volna felvétni a közigazgatás és igazságszolgáltatás reformját. Szerinte a kormánypárt nem meri a liberalis reformot en bloc előterjeszteni, hanem mint az ártisókat levelenként akarja velünk megétetni. (Derűtség.) Neki sem ideálja a megye egy, mint volt, s mint van. A megye egy, mint volt t. i. a rendi képviseleten alapuló megye többé vissza nem állítható; a mostani megye pedig nem áll azon alapon, melyen állnia kellene: nem áll a népképviselet alapján. Hivatkozik rá, hogy mindenki tudja, hogy alakultak a mostani megyei bizottságok. Alakították — ugymond — azokat az üggyűlések, a legprimitív módon. Valakinek nevét kiáltotta valaki, arra valaki eljött kiáltott, valaki följegyezte a nevet papírosra és mikor a papíros tele volt, azt mondták: most már elég. (Derűtség.) Ilyformán jutottam magam is bele több igen távol eső megye bizottságába, a melyben igen tisztelt collegámmal Napoleon herczeggel együtt sohasem voltam életben. (Derűtség.) de melynek administriójáért azért mégis mind a ketten felelősek vagyunk (Derűtség.) és ha az árva pénztárban valamikép hiány támadna, ezért mindkettőnk exequálnának. (Derűtség.) Azt mondja tovább: a községi rendezés alapján kell magát a megyét is rendezni. Ő is kívánja, hogy a bíró legyen független, felelős. A kinevezés és választásra nézve azt mondja: tudja azt, hogy sem miniszter, sem választó községek emberekből anyalokat nem fog csinálni; hibáznai fog egyik is, másik is; de minden loyaltása, a trón iránti minden hűsége és tisztelete daczára is kinyilatkoztatja, hogy ő Felségének a királynak van ugyan hatalma köztisztviselők generalisokat, közemberekből grófokat, hercegeket kinevezni; de hogy nem okos emberből nevezzen ki okos embert, az ő Felségének sincs hatalmában. (Általános derűtség.)

Azután gr. Andrássy Gyula egy leveléből idéz néhány sort, melyet mind a bal, mind jobboldal megjelén. Zichy Nándor beszédéből azt következteti, hogy a ház minden árnyalatában levő szabadelvű férfiak a megyei reform kérdésében találkoznak. Nem állítja, hogy a kinevezett bíró csak engedelmes hivatalnok, hanem már sok ember lett pipásá az által, hogy egy szép pipát kapott ajándékba. Végül egy helytartósági elnöki rendeletet olvas fel. A törvényjavaslat célját, alapelveit helyesli ugyan, de kiviteli módját veszélyesnek tartja, s ezért nem szavaz rá. (Helyeslés a balon.)

Szólottak még Mocáry L. a törvényjavaslat ellen s Halmossy E. mellette; mire Ghy-czy K. megjegyezvén, hogy a képviselők a tanácskozáshoz elegendő számmal nincsenek: elnök a gyűlést feloszlatta.

Vidéki levelezés.

Nagy Enyed, június végén. — Tisztelt szerkesztő úr! Collegiumi életünkről általában s önképzőköri működésünkről részleteesen, habár a mult években is nagyon kevés, de a legközlelebbiekben, mondhatni, majd semmi tudósítás sem jelent meg nyilvánosan.

Pedig, úgy hiszem, nem lenne érdektelen a t. olvasó-közönségre nézve is, ha olykor-olykor Erdély 5 nagyobb főtanodája növendékei szellemi életéről, egy-egy momentum, mint tanu, szerepelne.

És éppen ezért, gondolom, lesz szives a tiszt. szerkesztő úr, e tudósításnak becses lapjában helyet adni.

Június hó 24 kén délután 5 órára volt kihirdetve körünk alelnöke Geréb Márton által utolsó, vagyis: általunk úgy neveztetni szokott zárgyűléstünk.

Már maga a név is mutatja, hogy a többi — minden héten tartatni szokott rendes gyűlésektől megkülönböztetett sajátsággal bír.

Tárgya ugyanis e gyűlésnek, nem mint a többiekben, a rendes értekezés és vitaközbes, hanem körünk hivatalnokainak a gyűlés színe előtt, évi működésükről a pontos számadás tételtük.

Gyűlés kezdetén, a jegyzőkönyv felolvasása után, elnök felszólítja Vitus Lajos pénztárnokot számadása előterjesztésére, mi megtörténvén, egy bizottmányt nevez ki a számadás megvizsgálására. A bizottmány tagjainl Keresztes Józsefet, Nagy Bélát és Lakatos Róbertet nevezi meg.

Azután ifjusági nagy könyvtárnok Lakatos Róbert tesz jelentést a keze alatt levő könyvtár állásáról, kimutatva pontosan könyvtárunk emelkedését, s ezzel szemben nagyon csekély mértékben, egy pár egyén gondatlansága miatt történt apadását.

E jelentés megtétele után az évi önképzőköri pályamunkák megpirálására kinevezett bizottmányok előadói: Keresztes József, Fülöp Géza és Váro Ferencz tesznek pontos jelentést a munkák minőségéről, érdemszerűleg gradisálva a még csak jelgés pályaműveket.

Ezt követőleg Keresztes József önképzőkörtitkár alapszabályaink értelmében tesz jelentést körünk munkás tagjainak évi működéséről, kiemelve egyezersémet, hogy a félév folytán minő irányban észlelte az ifjuság működését nagyobb mértékben emelkedni, a minő tér az, mely habár leginkább

őhajlandó volna a művelésre, legkevesebb munkát foglalkodtatott. Az önképzőköri hivatalnokok évi működését is éri, s az egész félévi momentumokat röviden elősorolja.

Ezután Lakatos Róbert tag szavazta Vörösmarty "Salamon" című költeményét. Szavazása jól sikerült.

E végre körünk eddigi érdemes vezetője Gáspár János tanár úr, vesz búcsút nagyon is meleg szavakban, közvetlen körünkől, s közvetve ezáltal az ifjúságtól. Örömet nyújtania felett, hogy ő, ki e kör alakulása legelső napján tartott szervező gyűlésen jelen volt, ez első mozzanattól kezdve fokozatosan emelkedését látja a társulatnak, s reményt helyez a jövőben, miszerint az eddigi buzgalom nem fog lankadni, hanem mind nagyobb mértékben emelkedve naponként hathatósabb emeltyű gyanút fog szolgálni, a minden tekintetbeni önképzésre.

Beszéde végeztével kezét nyújtva minden tagnak, szívből fakadt éljenezés közt hagyta el a termet. S ezzel a gyűlés is eloszlott.

Egy önképzőköri tag.

Maros-Vásárhely jun. 27. 1869. — Tek. szerkesztő úr! A maros-vásárhelyi ref. egyháznak, illetőleg az egész erdélyi reformált anyaszentegyháznak, a mai nap kegyeletes nagyszerű szép ünnepe volt. Ma leplezték le a köztisztelőben és szeretetben részvétel néhai püspök Bodóla Sámuelnek, az egész ref. anyaszentegyház híveinek közrészvétele s adakozásából, a helyi ref. temető kertben emelt díszes emlékoszlopát.

A vidékről és városból egybegyűlt minden rendű díszes nagy közönség, melynek befogadására a várbeli nagy templom nem volt elegendő, eléggé mutatta, mennyi a néhai szeretett főpásztor tisztelőinek s emléke hívőinek száma.

Az ünnepély kezdődött a várbeli nagy templomban tartott alkalmi istentisztelettel, melyben mondott szónoklattal közügyigazgató n. t. Basa Mihály úr mély alaposággal s éles felfogással fejtegette, milyennek kell lenni egy, a reform anyaszentegyház szellemében működő egyházi főpásztornak, ha kötelességét, hivatása nagyszerűsége, az idők néha súlyos nyomása s a kor haladókiválmányaival megegyezőleg kívánja védeni, fejleszteni, fenntartani.

Istenírtizület közben a helyi ref. főtanoda énekkara énekelt, Vöclka Ede vezetése alatt.

Templomból az egész gyülekezet nagyszerű menetben a temetőbe vonult, hol marosi egyházmegyei főgondnok mlgos gr. Toldalagi Viktor úr tartott szép emlékbeszédet; kimutatván, hogy a mi anyagi: az mulandó, csak a szellemi mű öröké tartó; és hogy a néhaiak tisztelői igyekeztek ugyan emléket kemény kővel megörökíteni, de szilárdabbak és maradandóbbak azon szellemi emlékek, melyeket a néhai főpásztor a szellem terén működésével emelt önmagának. E jellemző beszéd végzetével leplezett emlékoszlopát, a körül álló papság, a tengerbe öltözött leánykáktól átvett koszorúkkal díszíté. Mire közjegyző, n. t. Elek Károly úr mondott az emlékoszlop mellett, megható, áldó imát. Az emlékbeszéd és ima után a helyi dalárda volt szíves az ünnepély emelésére közreműködni.

A helybeli ref. egyház, mely ez ünnepély rendezésénél, a ref. szent zsinat által kinevezett bizottsággal egyetértőleg buzgón közreműködött, a vidékről begyűlt vendégeket, főként egyházi gondnokokat és papokat szívélyesen megvendégelte a L. K. nagy termében, hol nem hiányoztak a lelkes felkészülések az egyház és nevelés terének buzgó munkásaira.

Legyen a jóknak emléke minden időben áldott.
Egy consistor.

Napi hírek.

— Nem sokára egy igen jóteknő és szélszerű postai újtás fog életbelépni, mely a keresztöltés alatti küldemények olcsóságát és előnyeit a levélforgalomra is ki fogja terjeszteni az által, hogy a posta-igazgatóság úgynevezett posta-levélkéket fog kibocsátani, melyek körülbelül a közönséges látogatójegy alakú fényképek kétszeres nagyságában, kemény papíron lesznek kiállítva. Középen üresahajta, külaljuk egyikén 2 kros bélyeg lesz nyomva, a címzett neve és lakhelyének, illetőleg utolsó postájának, beírására szánt hely kijelölésével. Belül pár sornyi rövid utasító szöveg alatt a többi hely egészen üresen és tisztán marad, melyre az ember tintával, rajzonnal, vagy bármely más írószerszél tetszése szerinti tartalmu rövid tudósítást, közleményt adhat, melyet a posta, 2 krajczárnyi csekély díjért, a magyar-osztrák birodalom bármely postájára elszállít, pecsét és boríték nélkül.

— A kolozsvári takarékpénztár tiszteletét eddigi helyiségéről a tőzsomzód fűtési 163. szám alatti házba tette át.

— Egy felelő érdekes ajándékot indít a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium a napokban utnak Olaszországba, az olasz kormány részére. Azon, a nemzeti muzeumban őrzött éremgyűjtemény viszonzásául, t. i., melyet kormányunk még 1867-ben az olasz kormánytól ajándékban vett, egy nagybecsű ásvány-gyűjteményt állítottat össze Gorove miniszter úr, mely valamennyi, Ma-

gyarországon előforduló érczenemek s azokat kísérő kőzetek válogatott példányait foglalván magában, a magyar összes bányáipar alapját méltán képviseli. Ezen nagy terjedelmű gyűjtemény tudományos rendezését és laistromozását Hoffmann Károly, műegyetemi tanár vállalta volt magára, s az általa készített catalogus, melyben a használatos ásványok földtani jellemzése, vidékenkénti előfordulása, képletei stb., irodalmi jegyzetekkel s geológiai átmetszetekkel kísérve adatnak elő: ahhoz értők által igen becses, a maga nemében páratlan munkálatnak mondatik.

— Ferenc József unitárius papot — ki, mint irtuk, Pesten egyházi beszédet tartott, melyel egészen elragadta híveit — Buda-Pesten tartózkodó hívei díszes aranyozott ezüst serleggel lepték meg.

— A radnai fürdőbe utazókat figyelmeztetjük, vegyék utjokat Beszterce felé, mert az egyenesen Radnára vezető vonalon a Szamos egy darab utat elmosott, melynek helyreállítása most foly. Kivánatos, hogy mielőbb végrehajtassék.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók ez évi nagygyűléstük Fiumében tartják, melyre a meghívások szét is küldettek. A gyűlés szeptember 6-án kezdődik; a beiratás sept. 3-án, s tart 5-ig. A tagok most is felét fizetik a szállítási díjnak, egy a vasuton, mint a gőzhajón; kik azonban a kedvezményben részesülők akarnak, szükségessé, hogy magukat igazolási jeggyel lássák el, s ezért aug. 13-ig Rózsai József tr. főorvoshoz kell fordulniok (lakása Pest Deák-tér 54. sz.). A gyűlésnek — a program szerint — szeptember 11-én vége lesz.

— Az unitáriusok egyházi főtanácsa f. hó 27-én és 28-án gyűlést tartott, s elhatározta többi közt, hogy Kolozsvárt egy, feltanári kötelezettséggel egybekötött, s akademitá által bétöltendő segédpapi állás rendszeresítésék, mely állomásra ki is jelölte Kozma Ferencet és Uzoni Gábort, kik felett jövő vasárnap fogja választási jogát igénybe venni az ekklezsia, s az ezáltal meg nem választott valószínűleg a Keresztúron nem rég üresedésbe jött tanári széket fogja betölteni, hová egyikük, Kozma Ferenc már a főtanács által megválasztott. — A másodnap i. t. t. t. tanári kar egyik jeles tagja Benczédi Gergely által angol nyelven fogalmazott s az angol unit. egyház főtanácsához intézett részvételt irólvastatott fel és iratott alá, melyben az általunk is többször említett angol tudós, Thayernek, közelebből történt halála feletti fájdalommel van kifejezve. — Ugyane napon olvastatott fel gr. Péchy Manó kir. biztos úrnak egy távútrügye, melyben köszönetét fejezi ki azon érdeklődésért, melyet iránta a Lipotrend nagykeresztjének megnyerése alkalmából az egyházi főtanács tisztelettel tanusított.

— Macellariu Illés eléggé ismert férfa a „Gazettá”-nak, nevezett lapban közelebből egy nyilatkozatot tesz közre, melylyel, állítása szerint, több oldalról felmentült kérdésre felel, jelentvén, hogy a Szerdahelyen alakított központi comite a kormány által csakugyan feloszlattatott, ennél azonban, mint látszik, még sajnosabbnak találja azt, hogy naszódvidéki főkapitány Boheczel Sándor román létre engedelmessékedt a miniszteri rendelkezésnek, s megtiltotta a comite tagjainál érintkezést. Macellariu úr aztán tanácsokat oszt nyilatkozata végén a magyaroknak, sőt ráérkezik beállani prófétának is. — Ugy látszik nem sok dolga van.

— A szamosvölgyi vasút előmunkálatait már elkezdtek.

— Rablást követtek el B. Hunyadon urad. inspector Gyarmathy Zsigmond lakásán. Mintegy 2000 forintot vittek el. A nyomozás erőlyesen foly.

— A kath. tanuló ifjúság dalárdája tegnapielőtt tartotta próbatétét a redoutte termében nagy közönség előtt. Csak dicsérőleg emlékezhetünk minden egyes tagról, különösen ki kell emelnünk azonban Petelei zajos tapsokat nyert szavaltatát.

— A kolozsvári dalkör vasárnap tartá első nagygyűlését gr. Eszterházy Kálmán elnöklete alatt. Felmentült többi közt az egyesülés eszméje a német értelmiségből állók dalárdájával. Az egyet sűrűsebb teendőivel az új tisztviselőség biztatott meg, mely következőleg alakult: elnök: gr. Eszterházy Kálmán, alelnök: Bogdán István, jegyző: Krisik Sándor, karnagy: Pichler Bódog, gazda: Böhm Mihály, levéltárnok: Orbán Dénes. Választm. tagok: Benel F., Biasini D., Csiki I., Gegenbauer J., Lugosi I., Máday J., Molnár S., K. Papp M., dr. Szöcs E., Tucsak J. Tiszt. karnagy: Stöger B. Tiszt. tagok: Braseai S., Zimay L., Keresztosi L. és Vajda V.

— Túr István altábornagy, mint írják, a nyugalmazott b. Prokesch Osten helyébe a magas Portához magyar-osztrák követül fog kinevezetn.

— A honvédtoborzás Maros-Vásárhelyt 24-én kezdődött. 25-dikéig csak 5 honvéd vétethetett föl. Köztük egy néhány nagyon ügyes és markos legény. A siker azonban — írja a „Sz. H.” — remélhetőleg nagyobb leend az eddiginél, mintán a toborzás köröztetése a székhben csak most történik.

— A maros-vásárhelyi k. ítélőtábla első heti ülészaka múlt hó 23-án s azt követő két napon folyt le először nyilvánosan. A tárgyalást a polgári osztály kezdette meg a táblai elnök elnök-

lete alatt. A bírák fekete ruhában és kardosan jelentek meg, hallgatóság azonban nagyon gyér számban mutatkozott. A következő két napon a büntügyi osztály előadásai tartattak, egyik bírő elnöklete alatt, még az előbbinél is csekélyebb hallgatóság előtt.

— Nagy hadgyakorlatokat tartanak az oláhországi hadsapatok a turceni táborban. Csaknem oly fegyvereket kaptak mint a poroszok, s a gyakorlatoknál igen sok porosz tiszt szokott megjelenni.

— Az igazságügyi miniszteriumhoz Szilágyi Dezső elnöki titkár, Pöschl Károly miniszteri titkár és tiszteletbeli osztálytanácsos és Beke Béla győri ügyvéd osztálytanácsosokká nevezettek ki. Továbbá ugyan oda Zádor Gyula, miniszteri titkár, elnöki titkárrá, a vallás és közoktatási miniszteriumhoz pedig Molnár Aladár osztálytanácsossá nevezetett ki.

— Pestmegye főorvosa Kajdácsy István és tiszteletbeli főorvosa Rózsai József kir. tanácsosi címet nyertek.

— A hivatalos lap közelebbi száma egy nyilatkozatot közöl, aláírva az osztrák-magyar birodalom, Bajorország, Belgium, Dania, Franciaország, Görögország, Nagy-Britannia és Irland, Németalföld, Olaszország, Oroszország, Persia, Poroszország, s az észak-német szövetség, Portugal, Svéd és Norvégország, Schweitz, Törökország, Württemberg és a bádeni nagyhercegség képviselői által, melyben az illetők — kormányaik nevében — egyezsége léptek a robbanó lövegnek a hadviselésből kizárása iránt, a polgárosodás szempontjából.

— Rudolf, koronaörökös, nem rég Gődölön, séta közben, találkozott egy vén asszonnyal, ki hozzája lépett, s keservesen sirt. Elmondá, hogy egyetlen fiát elvitték katonának. „Bár tudom — mondá hogy mindenki köteles katona lenni, de ez az én egyetlen támaszom.” A trónörökös meghatározta, hogy majd beszél „a papával.” Beszélt is. A katona Bécsben szolgál a Ramming-czrednél s a trónörökös adjutánsa az ezredet fölkerde, a herceg nevében, hogy szabadságolja az egyetlen fiát, — s a fiatal katona még az nap baha bocsátatott szabadsággal.

— Egy régi földt folyosót fedeztek fel közelebb a budai bástyákban, a bécsi kapu mellett. Tanulók ugyanis, a mint ott játszódtak, lapdájuk begurult a lyukon. Ki akarván venni, fessegették a bástyáköveket, s mindig többen működ-vén közre, végre egy hat láb mélységű folyosóba jutottak, a miről eddig senki sem tudott. Az erődítési bizottság azonban berakata a kibontott falat, s így nem jöhetett tudomásra, hogy ez a régi folyosó hová vezetett.

— Necrológ. Bölöni Mikó Sámuel m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos, a maga s neje abrudbányai Fikler Károly, gyermekeik: Károly, sz. gerliczei Nagy Sándorné, Béla, Dezső és Matild, napja: öz. Fikler Jánosné, született n. a. Csihi Károly s számos rokonok nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett fiok, az illetők testvére, unokája és rokona, végzett jogász és okleveles gazda Mikó Lajos f. hó 27-dikén reggeli 1/7 órakor, életének 28 dik évében szívátgúlásban megszűnt élni. Földi része f. hó 29-kén d. u. fél 5 órakor fog koporsója mellett tartandó könyörgés után szülőinek sétalértőzei 6. számú szállásáról a Tanyogi féle sírkertbe kikísértetni s ott az örök nyugalomnak átadatni. Béke porain!

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések: Kolozsvárt a belkormányzatban ház jul. 20, aug. 24. — Ugyanott a k. magyar tizedben ház aug. 9, aug. 16. — Hunyadmegyében Doszányban fekvők jul. 14, aug. 14. — Ugyanott M. Solymoson fekvők jul. 26. sept. 27. — Háromszéken Angyaloson fekvők jul. 31, aug. 31. — Kolozsmegyében Boosban fekvők jul. 21, aug. 21. — Dobokam. S. Szt. Jakabon fekvők aug. 24, sept. 24.

KÜLFÖLD.

Páris, jun. 24. A „Temps” attól tart, hogy a francia-belga bizottság tanácskozásai nem fognak egyetértésre vezetni.

Az olaszországi tudósítások szerint a rend az utolsó napokban sehol sem zavartatott meg. A kihágások, melyek Milanóban, Genában és Parmában előfordultak, állítólag nem bírnak nagyobb politikai jelentőséggel.

A „Gazz. di Venezia” milánói levelezője szerint, a város összes lakosai sietnek aláírni egy, a megye főnökhöz intézett fírlatot, melyben a polgárok fölhabarodása fejeztetik ki, az előfordult csendháborítások miatt, s azok köszönete, a főnök megfontolt, s erőlyes föllépéseért. Továbbá több milánói clubban aláírás nyitott az utcái zavaroknál megbeszült közbiztonsági örök javára.

Az „Opinione” egy cikkében a pénzügyminiszternek azon tanácsot adja, hogy lépjek vissza, mivel a kamra elé terjesztett pénzügyi egyezményei az országban kedvezőtlenül fogadtattak, s mivel továbbra is a cabinetben megmaradása ez utóbbit gyöngítné.

Stuttgart, jun. 26. A „Staatsanzeiger”

dementálja a „Spen. Ztg.” azon állítását, hogy Dél-Németország részéről az északnémetországi főkereskedelmi törvényszék illetékességének elismerése felett tárgyalások folytak volna.

Váro, jun. 26. A kielezei püspök elfogott és Permbe deportáltatott; mivel a sz. pétervári katolikus collegiumot legfőbb egyházi hatóságnak elismerni nem akarta.

A szultán s az egyiptomi alkirály közti állítólagos viszály, mielőtt még sajátkép kitörésre jutott volna, már kiegyenlített. A „Karlar. Ztg.” bécsi levelezője szerint, az alkirálynak egy irata érkezett Konstantinápolyba, melyben ez utóbbi, az általa már eddig is szolgáltatott számos hűségi bizonyítványokra hivatkozva, a külföldi akadémiai, s függetlenségi tervek iránt elterjesztett összes híreket roszakaratu elferdítéseknek s gyannúsításoknak nyilvánítja; s azon reménynek ad kifejezést, hogy neki legközelebb meg fog engedtetni, személyesen a szultán lábához tenni le ingathatlan alattvalói hűsége iránti biztosításait. Ezen remény annyiban teljesülni fogna, a mennyiben — mint hírik, — a szultán most el van tökélve, személyesen jelen lenni a sueti csatorna megoyításán.

Legújabb.

Bécs, jun. 28. A mai „Wien. Abendpost” koholmányok nyilvánítja több lap közleményét azon beszélgetésről, mely Albrecht főherceg s egy hajdani miniszter közt állítólag folyt, mely szerint azon esetben, ha batáskörének eddigi megszorításai tovább tartanának lemondását közel kilátásba helyezte volna.

Flórence, jun. 28. A flórenczi hivatalos lap a parlamentariz vizsgálo bizottság jelentését teszi közre a doháuy-ügyre vonatkozó események felett, mely szerint a bizottság Crispi, Lobbia, Brenna, Civisini, Fambri követek és a kijelölt tanuk kihallgatása és az előterjesztett okmányok tudomásul vétele után az ügyállás feletti ítéletet magának fenntartja s a vizsgálat folytatását a jul. 1-én megkezdendő ülésében elhatározza.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

„Utolsó szó egy goromba ns. urnak.”

A „Magy. Polg.” idei 59. sz. felmutaték egy talált holttest elemetése körül eljárást, mely a XIX-ik század utolsó felében az alvinczi berbedt sz. bíró szárnyai alatt álló mozaik előljárásság egyik petrifikált tagja, a józan életű nagy esküdt által a lehető leghivatalosabb modorban eszközöltetett. Ezen közleményre a m. szolgabíró ur töle kitelhetőleg igyekezett a legméltóságo-sabbban czáfolatot írni, s annak lényegét arra fektetni hogy: „a városi nagy esküdt által tanuk előtt kimotóztatván (már a hulla) találatot nála 5 frt a. b. mély pénz lehető tisztességes eltemetésre fordítottatott.” Erre nézve újjal nyilvánítom, miként a szolgabírónak ezen állítása nem igaz, mert a talált hullával a lehető inhumanusabb eljárás követetett el, t. i. miután a nagy esküdt sajátkezűleg kimotózta, megfogatta két — elesett marhák nyuzásával foglalkzó — cigánnyal és a testet a városban levő kertjébe, éppen vasárnap egy kis gödörbe behurczoltatta, sem koporsó, sem pap, sem haragszó, sem a szó teljes értelmében semmi nem tetetett, a mi ember temetésre figyelmeztethetett volna, hanem igen az, hogy éppen vasárnap lévén, számosan megbotránkoztak a szolgabíró ur körzete egyik érdemes tagjának emberietlen működése fölött.

Imé ilyen fogalma van az alvinczi szolgabírónak a tisztességesről, ilyen fogalma van neki embertársa felett félhivatalos hazugságot hirdetni szét még akkor is, midőn a jobb sorsra érdemes szerencsétlennek sírját dísznők turják szét s ma holnap a hullát láthatni fogjuk szabadon!.. Valjon a ki egy ilyen esetet még képes hivatalos hazugsággal is fedezni, érdemes e arra, hogy egy egész világ előtt sorai figyelemre méltassanak?.. Am itéljen felette az olvasó közönség; én részemről annyit mondok: miként az eset valódiságáról polgári szabadságom elvesztése terhe alatt biztosítok mindenkit, leginkább pedig a „M. P.” t. szerkesztőjét, aki a szolgabírói czáfolat következtében könnyen azon gondolatra jöhetett, hogy közleményem roszakaratu, az esetet elferdítő volt.

Ennyit a „K. K.” 70-ik számában szolgabíró Zeyk Antal által aláírt czáfolatra vonatkozólag, a mi pedig az abban foglalt piszkolódások által saját személyemet illeti, arra nézve nyilatkozatom a következő: Tisztítsa meg Zeyk Antal magát a törvény és hírlap útján ellene emelt és erkölcsi életét semmivé tett vádak alól, tanulja meg a discussio szabályait az irodalmi téren, kövessen oly irányt, hogy az olvasó közönség meg ne botránkozzék, szőljön ellenfeleléhez lovagiasan, és akkor, felveszem az elem dobott keztyűt és felelek neki, addig pedig megvetem.

Alvincz, jun. 24. 1869.

Alvinczi Bacilla Elek s. k.

*) E rovathban megjelenő közleményekért csak a saját felelősséggel szemben vállalkunk felelősséget; egyúttal az ily tárgyak feletti vitalkozást — lapunkban egyszermindenkorra befjeztetnek nyilvánítjuk.

A szerk.

Nyilatkozat. *)

Egy fél ivnyi vörös táblás magyar rüpat ke-
rült ma kezeimbe, melynek czime: „A bukaresti
ev. ref. egyház rövid nyilatkozata a magyar anya-
szentegyházhoz s a magyar nemzethez, Bukarest,
1869. június 1. az előjárásig.”

A szent igazság érdekében ki kell jelentenem,
hogy a bukaresti ev. ref. egyház mostani előjárói
között nincs egyetlen egy is, a ki képes volna rü-
patot vagy bár egy lapba való levelet is írni és
saját alá bocsátani.

*) Tisztelettel kérem a hazai lapok t. cz.
szerkesztőit ezen nyilatkozatom átvételére.

Koós Ferencz.

Az igazság nem más, mint Czelder
Márton, a ki elég vakmerő még az itt történetek
után is a magyar nemzethez appellálni.... Az
egész férczmű a legundokabb hazugságok és rágal-
mak halmaza, melylyel Czelder Márton a t.
közönséget — mint éveken át tévé — ámitani, félre-
vezetni igyekszik. Le styl c'est l'homme.

Nagyitizteletti Czelder Márton ur — mert így
nevezi magamagát — nem iszonyodik azt a lelket-
len hazugságot szórni a világba, hogy az egyház
ládáját, mely 14 évig nálam állott, a melyet félv
óta zárt ajtókkal kelle őriznem a durva erőszak
ellen, én el akartam vinni a papilakból, és hogy
az előjárókkal való dnakodásban tört volna be
egy roskatag ajtó.....

Tiltakozom Isten és világ előtt ez undok rá-
galom ellen addig is, míg az illovi bünyenítő tör-
vényeknek és az osztrák-magyar konzulátnak
ítéletét közölhetni fogom. Lám milyen jól eltalál-
ták a biztos urak, hogy Czelder ur ki fog bé-
külni lelkiismeretével, mint egyebekkel,
nygy a május 17-ki eseményt illetőleg is!!

Csak folytassa hazugságait, ámítsa a köny-
nyen hívőket a hivatalos okmányokból, a melyeket
a biztos urak átvittek és az illető törvényesékek
ítéletéből ki fog derülni az igazság és tñni fog a
számados órája.

Rágalmozó férczművére rövid idő múlva tü-
zetesen fogok felelni. Czelder ma is Bukarestben

van; templomban és azoktól folytatja ellenem iz-
gatásait.

Bukarest, 1869. jun. 21.

Koós Ferencz, m. k.
ev. ref. lelkész.

Távíratí tudósítás a bécsi börzérő

Június 28-án: 5%, Metaliques 100 frt 62 55.
5%, Nemzeti kölesön 100 frt 70.60. Kamat 62 55.
1860. Kölesön 104 —. Bankrészevény 746. Hite-
intézet részvény 200 frt 308.70. London 10 ft st.
100 frt 23 1/4, kr 124.85. Ezüst 122.25. Cs. királyi
arany 5.91.

Erdélyi földteh. kötv. jun. 28 n 78.—.

HIVATALOS.

15860. 1869.

312

2-3

Pályázat.

Alólt Igazgatóság kebelében egy 600 frt évi fizetés és 60 frt szálláspénzzel
esetleg egy 500 frt évi fizetéssel, s 50 frt lakbérrel egybekötött irodatiszti, nem kü-
lönben egy iroda segédtszti állomás 400 frt évi fizetéssel és 40 frt lakbérrel levén
betöltendő.

Ezen állomások elnyerhetéseért pályázni kívánók eddigi foglalkozásukat, s
nyelvsmeretüket, különösen a hivatali nyelv tudását, tanúsító okmányokkal ellátott
folyamodványokat **jelen pályázat első kihirdetése napjától számitan-**
dó 3 hét alatt, ezen pénzügy Igazgatóság elnökségéhez benyújthatják.

A m. k. pénzügy Igazgatóságtól.

Kolozsvártt, 1869 évi június hó 24-kén.

NEM HIVATALOS.

Köhöges és mellfájás, mint avult betegség, egy valódi
gyógy-tápszer rövid használata után, meggyógyult.

Udvari szállító HOFF JANOS ur központi raktárának
Bécsben, Kärntnerring, 11.

Nagy-Szöllös, 1. márcz. 1869. Küldjen nekem kitűnő malátakivonat-egész-
ségi-söréből az én czimem alatt. **Perényi Petronella báróné.** — A cs. k.
tisztai vaspálya raktára **Nagy-Váradon,** 5. márcz. 1869. Miután malátakivonat-
egészségi-söre oly kitűnő hat égszségemre, kérek még ebből a hasznos italból,
úgy a feltűlmutatlan szép malátakivonat-egészségi-csokoládéból, és a gyermekek
számára oly tápláló maláta-csokoládé-porból és mellnyálkasságot oszlató mell-
maláta-csukorkákból is. Mindezt lehető gyorsan. **Stenge W.** — **Majnai-Frank-**
furt, 9. február 1869. Évek óta szenvedtem tetemes mellfájásban, nyálkásodás-
al, köhögéssel és kibányással egybekötve. Egy barát tanácsára Hoff-féle maláta-
kivonat-egészségi sört használtam, s negyedévi használat után tökéletesen meg-
menekedtem bajomtól. Más betegek hasznáért átadom e jelentést a nyilvános-
ságnak. Dr. LEUSZNER J. tanár. (313) 1/2 (1-1)

**Az egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat-egész-
ségi-sör, valamint a maláta-egészségi-csokoládé és maláta
kivonat-csukorkák csak Bécsben Kärntnerring 11 sz. a.
kaphatók.**

Ára: maláta-kivonat-egészségi-sör üveggel és pakolással: 6 palackz
3 frt 70 kr. 13 palackz 7 frt, 28 palackz 14 frt, 58 palackz 27 frt 30 kr, 120
palackz 55 frt, maláta-egészségi-csokoládé Nr. 1, 1 font 2 frt 40 kr. Nr. 2, 1 font
1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen, 10 fontnál 1 1/4 font. Maláta-csokoládépor
cseserek számára, pótlékal az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-maláta-csukor-
kák 60 és 30 kr. **Mind Bécsből számítva.**

**Raktár Kolozsvártt: Karvázy Gyula, Segesvártt:
Teutsch J. B. uraknál.**

Árak Kolozsvártt:

1 üveg maláta kivonat	—	frt 65 kr.
1 font " csokoládé Nro I.	2	frt 60 kr.
1 " " " Nro II.	1	frt 80 kr.
1 csomag csukorkák	—	frt 35 kr.

Hatóságilag megvizsgált és alább irt esetekben ezerszeres jó sikerrel megpróbált
görcselleni védbalzam.

E balzam kitűnő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongítólag az az
erősítőleg és éltetően hat a gyomor és belek takhátyaira, ez utóbbiak kanyarmoz-
gásait korlátozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitűnő szélhajtó szer.

Ugyanazért következő esetekben van javulva használata e balzamnak: A gyomor
és belek mindennemű heveny és idült lojhaiban, bármint okokból is eredtek azok; a
gyomornak fájdalmai, görcsei, puffadtságában, hányás és hasmenésben, szélkórságban,
kolikában, hascsikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedörzsölés a bevett szernek
hatását tetemesen segíti elő. (134) 1/2 (9-20)

Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztelenség, gyomorgyön-
geség és görcsös gyomorhajban, ráng- és másnemű görcsöken és a nehéz kórbán;
nehéz emésztés által okozott ideges mellszorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika
következik, hasmenésben, cholerinben, görcsös hányásban, méhkörságos és terhes nő-
knél előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idülésben és emésztő szervek mtkö-
désének helyreállítására.

Javulva van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszason tartó kimerítő be-
tegekben, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyban
előmozdítja.

Végre fényes eredményt tanusított ezen balzamuak nagyobb adagokbani külső
és belső használata már két cholera-járványban, és mint első szernek rögtön meg-
betegülések esetében különösen falun és orvosi segélytől távol egy háztartásnál sem
szabadna hiányzania.

Ezen balzamból megnötteknek elég napjában 3-4 theáskanállal. Nagyfoku és
fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedörzsölések
által a hasra, vagy vétagokra gyarapíthatni.

**Főraktár: Miller gyógytára „az arany koronához“ Brassóban
a piacon.**

Vélemény.

Támaszkodva a legpontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére,
hivatalos esküje mellett következő véleményét adhatja alólt országos törvényszéki
vegysz:

A rasBóából az „arany koronához“ czimzett Miller gyógyszerárából egész-
ségrendőri vizsgálat végett beküldött görcselleni védbalzam semmitéle ártalmas ve-
gyítéket nem tartalmaz, használata az egészségnek nem káros, minden bódító és fém-
készítéktől mentes, és csak is megédesített lében feloldott hatások alkatrészeit tartal-
mazza görcsellenes növényeknek.

Bécs, 7. Április 1868.

V. Kletzinsky,

vegysztanár és országos törvényszéki vegysz.

Bizonyítvány.

Kedves köteletségemnek tartom bizonyíthatni — hogy Miller gyógyszerész ur ál-
tal készített **görcselleni védbalzams,** görcsök és minden a hirdetésben meg-
nevezett bajokban több mint két évi tapasztalataim alapján, mint igen czélszerű, jó
és hasznos gyógyszer teljes elismerésemet és bizalmamat kinyeré, melynek alap-
ján nem mulaszthatom el — azt — mint egy az emberi szervezetre czélszerűen össze-
állított gyógyanyagot, a t. közönségnek legjobban ajánlani.

Kelt Előpatakon, 1868 September 4-én.

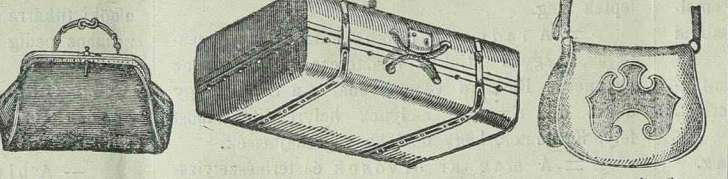
Dr. Szabó Vazul,

gyakorló orvos Szebenben, Felsőfehérmegye főorvosa.

**Főraktár: Brassóban Miller Gyula gyógyszerésznél, Kolozsvártt bizomá-
ny: Dr. HINTZ gyógyszerárában. Továbbá: Aradon F. J. Probst, Károlyfehé-
vártt: C. Boosz, Fogarason: Mézay J., N. Váradon: A. Janky, Szebenben: N. Sill,
Marosvásárhelyt: Jeney Albert, Medgyesen a „Koronához“ czimz. gyógytárban és vég-
tére Segesvártt: J. B. Teutsch uraknál; az itt felemlített raktárokon kívül min-
den nagyobb városban bizományon.**

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűlivel (Bel-farkasutca 74 sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

203

Nagy Bazár

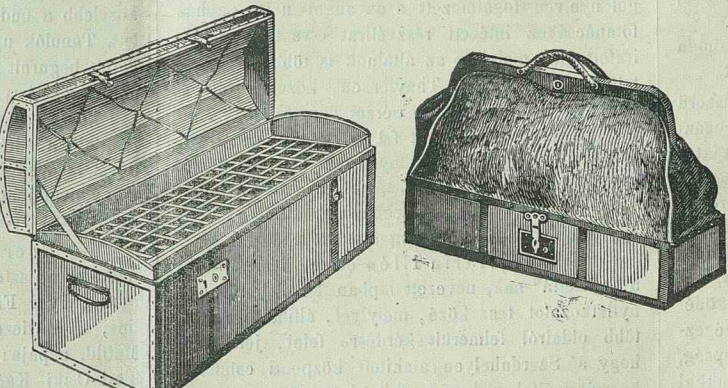
Kolozsvártt,

következő bőröndös cikkekben:

u. m.

3 frt 50 krtól 16 frtig uti bőröndök bőrből és vízhatlan vászonból (water-proof);
4 frt 50 krtól 15 frtig finom hölgy-uti bőröndök fából, vászonnal borítva, és
vassal szerelve.
2 frttől 3 frtig utazó táskák színes csinvtából (gradl);
2 frttől 4 frt 40 krig utazó táskák szőnyeg szövetből;
3 frt 30 krtól 6 frt 50 krig utazó táskák chagrin bőrből;
6 frttől 12 frtig utazó táskák vízhatlan vászonból (water-proof);
20 30 berendezve, vízhatlan vászonból (water-proof);
6 frt 60 krtól 10 frtig utazó táskák chagrin-bőrből bőrönddel;
1 60 8 nyakba vehetők;
4 frttől 10 frtig vadász-társztyák;
50 krtól 95 krig hölgy- kézi táskák szőnyeg-szövetből;
95 2 frtig bőrből;
2 frt 80 krtól 6 frtig hölgy- kézi táskák finomak, zárral;
4 frttől 20 frtig utazó necessairek berendezve;
2 frt 50 krtól 5 frtig utazó necessairek berendezetlen.

Csapo Sándor

Stein János könyvkereskedésében kapható:

Törvénykezési munkák.
Das Urbarialwesen in Siebenbürgen
von J. A. Ritter v. Grimm.
Preis: 2 fl. ö. W.

Az öszves urbéri birtokoknak, kijelölve a volt földbirtokosságot, a kár-
póltott állományok számát, azok urbéri területét, a kitudott kárpótlási töke
nagyságát, a birtokoknak község, vármegye, szék, vidék szerénti megne-
vezésével.

Az 1868-dik évi országgyűlés által érvényben hagyott
Bélyeg- és illetéki díjszabás,
az 1850-, 1862-, 1864- és 1868-ik években kelt törvényekben foglalt
módosítások szerint.
Ára 80 kr.

1865/8-ki TÖRVÉNY-CZIKKEK

8-ad kiadás, csinos vászon kötésben	2 frt 80 kr.
Zsebkiadás vászon kötésben	2 frt 80 kr.
" " " füzve	2 " — "

Függelék,

a polgári törvénykezési rendtartáshoz.

A polgári törvénykezési rendtartás életbeléptetése, és az erre szükséges át-
meneti intézkedések; a váltóvegrehajtások; a hitbizományok és a bírói
ügyvitel tárgyában kiadott rendeletek. Ára 80 kr.

**Magyarországi Törvények és
Rendeletek tára.**

2-dik folyam 1868. 2 kötet 5 frt 60 kr.

Magyarországi Rendeletek Tára.

Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

Gőzben főtt gyümölcsök- és bárminek víz
és légelleni lekötésére

a drága lantorna helyett a legbiztosabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

**penész hárító pergamen papír
jött használatba:**

kapható kisebb s nagyobb izekben 5 krtól 10 krig.

Melléklet: Borza István divat-kelme raktára.

Hutlesz Károly

KOLOZSVÁRTT

ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sors-
jegyek, földtehermentesítési kötvények, arany és ezüst
bevásárlására és leszámitol
(escompirt) mindenféle nyerevényeket és szelvényeket
3 hónappal a lejárat előtt,
igen előnyös feltételek mellett.

310 3-3
**Bánffy-Hunyadon a „sóházi
fogadó“ név alatt esmeretes
nagy vendéglő**
jövő Szt.-Mihály naptól, két vagy több
évekre kiadó. Ertekezhetni iránta helyt
Bánffy-Hunyadon a 232 számú házánál.

Fon Mór és társa.

szállítási, bizományi és pénzbeszedő
üzlete

Kolozsvártt,
(főtér, gróf Rhédey-ház.)

Vásárol

repezt, gabonát,
és mindenféle terményt a legked-
vezőbb feltételek mellett.

Bevált

mindenféle állam- és börzsképes papírt.

Leszámitol

államnyereményeket, lejárt
vagy lejárandó szelvényeket.

Főképp előlegez

repezt s mindennemű olajt tartó ter-
(308) ményre. 3-*